

Arvīds Turlajs (Arendolis muiža)
LATGOLYS KONGRESA LĀMUMU NŪZEIME NUOKŪTNĒ

Atslāga vuordi: *Latgolys kongress, ideja, eisteneiba, īspieja.*

Latgolys kongresa lāmums; „Mes, Latgolys latvīši, apsavinuodamīs ar Kūrzemis un Vydzemis latvīšim, paturēsīm sovu pošvaļdeibu, pylnu pašnūteikšonys tiseibu volūdys, ticeibys, bazneicys, školū un saimisteibys, kai arī zemis jautuojumā.“

Latgolys kongress izveiduoja Latgolys zemis padūmi. 1917. goda 30. juli Latvejis apgobolu Zemis padūmu puorstuovu kongress Reigā lēme, ka Latveja sastuov nu Kūrzemis, Vydzemis un Latgolys, kotram apgobolam ir sova pošvaļdeiba, nu apgobolim saīt Latvejis Saeima; vītejuos pošvaļdeibys priškā ir Zemis padūme un vaļde. Latvejis Saeimai ir lykumdūšonys tiseibys vyspuorejūs Latvejis vaicuojumūs. 1917. goda 17. novembrī tyka izveiduota Latvejis Pagaidu Nacionaluo padūme, kura tyka atzeita storptautyski „de facto“.

1918. goda 18. novembrī Kārļa Ulmaņa „Tautys Padūme“ ūtru raizi pasludynoj Latvejis naatkareibu. Latgolys Zemis padūmis lāmumi teik ignorāti. Privātīpašuma tiseibu naivēruošona izraisa pilsūņu karu Latvejā. Teik slāgts slapyns pamīrs un mīra leigums ar Padūmu Krīveju. Latvejis Republikys Satversmē Latgolys tiseibys iz pošvaļdeibu, volūdu, školom un zemi teik ignorātys. K. Ulmaņa diktaturys cālūni un tuos ītekme uz Latgolū. Latgolys tiseibu aizstuovu darbeiba padūmu i nacistyskuos okupacejis laikā. Pādejūs godūs LR pijamtī lykumdūšonys akti, kuri ir pretrunā ar Latgolys 1917. goda kongresa lāmumim.

Nūteikta Latgolys administrativuo teritoreja ar sovu pošvaļdeibu, nūteikšonu volūdys, izgleiteibys, saimisteibys un zemis vaicuojumūs ir garants Latgolys ekonomiskai atteisteibai. Lai varātu realizēt Latgolys tiseibys, kurys nūsaceja Latgolys kongress un apstyprynuoja puorejī Latvejis nūvodi, lykumdūšonys ceļā juomaina LR Satversme. LR Satversmei juosabolsta na iz partejom, bet iz Zemis padūmem, kurys īvielej Saeimu.